

12 skyrius

Hamletas

Vincas pro galinį automobilio stiklą žvelgė, kaip kūnas įkeliamas į greitosios pagalbos automobilį. Pažiūrėjęs į Molę, sėdinčią prie vairo, matė užtikrintumą, jaudulį ir net kartais akyse pasirodančią baimę. Jo kaip vyresniojo detektyvo užduotis buvo šilkaveidės adaptacija skyriuje ir jos asmenybės tobulėjimas. Per šiuos košmariškus mėnesius jis net pamiršo jos pokyčius. Kartais net pamiršdavo, jog ji nėra žmogus, o tik kažkieno kūrybos rezultatas.

Pagavusi Vinco žvilgsnį, Molė nusišypsojo ir vėl nukreipė akis į kelią.

– Laukia tolimas atstumas, – pratarė tarsi norėdama užpildyti pagauto žvilgsnio sukurtą nejaukią atmosferą.

– Ką sugalvojai dėl to drugelio? – pasiteiravo Vincas.

– Manau, kad visos keturios žmogžudystės įvyko apskritimo kontūre, tad sujungę jas atkarpomis, gausime drugelio sparnus, – drugelio, įkalinto didžiausiame žmonijos išradime, – apskritime. Anksčiau manėme, kad viskas turėtų vykti apskritimo centre, tačiau dabar esu beveik garantuota, kad svarbiausias taškas yra drugelio centras.

Molė buvo jau anksčiau įvertinusi trijų nusikaltimų vietas koordinatėmis: pirmoji (3;6), antroji (3; 2) ir trečioji (5;8). Dabar ji pridėjo ir ketvirtosios aukos vietą (5;0), todėl nesunkiai galėjo apskaičiuoti drugelio centro koordinatas.

Uždavinys Nr. 93

Iki tos vietos dar buvo likę važiuoti apie šimtą kilometrų. Vincas organizavo visų pajėgų nukreipimą į naująją vietą, o Molė stengėsi įvertinti naują policijos departamento pirkinį – automobilį, sukurtą asmeniškai jos ir Vinco tandemui. Išoriškai atrodantis kaip ir kiti, iš vidaus

automobilis buvo pritaikytas Vinco poreikiams ir važiavimo manierai. Šilkaveidė jame turėjo galimybę atnaujinti savo duomenų bazę ir pasikrauti sistemą. Vienintelis dalykas, kuris kiek trikdė, buvo stabilumas kelyje. Įvertinusi kelio būklę, pagreitį, automobilio masę ir geografines sąlygas, Molė gavo lygtį, kurioje buvo nurodytas automobilio posūkyje, kada mašinos stabilumas mažiausias, kampas:

$$3\cos^2\alpha = 2 - 5\cos\alpha, \quad \alpha \in (-\pi, \pi)$$

Neilgai trukusi Molė išsprendė lygtį ir išsiaiškino kampą, kada, pasukus vairą, pasigirsta keistas krepštelėjimas ir automobilis netenka šimtaprocentinio stabilumo kelyje.

Uždavinys Nr. 94

Vincas, baigęs organizuoti pajėgų nukreipimą į Molės apskaičiuotą vietą, pažvelgė pro langą dešinėje pusėje. Tą akimirką jie važiojo pro karvių ir arklių ganyklas, todėl pasklidęs kvapas labai priminė namus. Detektyvo žvilgsnis klaidžiojo nuo vienos žalmargės prie kitos, kol galiausiai susikoncentravo į prie stiklo prilipusį žolės lapelį.

– Kaip manai, ji dar gyva?

– Tikėjimas be racionalaus pagrindo suteikia vilties. Kartais jos užtenka, kad išgyventum, – atsakė Molė į nelauktą detektyvo klausimą.

– Bet statistiškai ji turėtų būti gyva?

Molė vis bandė diplomatiškai išsisukti iš padėties ir neatimti vilties:

– Žmogus gyvas tol, kol jį atsimeni. Gyvas, kol įsileidi į savo svajones ir neištrini iš prisiminimų.

Sulig šiais žodžiais Vincas nuleido akis ir pasyviai žvelgė į purvinus savo batus. Tada vėl nelauktai prašneko:

– Ten, ligoninėje, aš akimirksniu sudvejojau, ar gerti nuodus, ar likti ir būti „perkrautas“ naujam gyvenimui.

– Tada kodėl išgėrei?

Vincas kairės rankos smiliumi kelis kartus perbraukė per dešinės rankos bevardį pirštą – vietą, ant kurios kadaise mūvėjo vestuvinį žiedą. Nebuvo likę nei menkiausios žymės.

– Naujas gyvenimas panaikintų senas nuoskaudas, tačiau sukurtų naujas. Tai lyg tikėtis, kad, persikrausčius į naują butą, sumažės šiukšlių, kurias sekmadienio vakarais lyjant lietuj išneši iš namų ir išmeti. Nelikau ten, nes noriu tapti nemirtingu: kartais kažkieno atsiminimuose – žioplui, nesugebančiu lazdelėmis kinų restorane paimti ryžių, kartais – tėvu, lydinčiu sūnų prie altoriaus, o kartais – žmogumi, kuris atsiprašo vieną kartą daugiau nei atleidžia. Gal gali akimirksniu stabtelėti prie tos degalinės, – rankos mostu parodęs į kelio ženklus, paprašė.

Molei sustojus, kiek susikrimtęs detektyvas patraukė link degalinės, o šilkaveidė, išlipusi iš automobilio, pajuto šalčio bangas: juntama temperatūra buvo 15,775 laipsnio šilumos pagal Celsijų. Vėjo greitis siekė 16 m/s. Prisijungusi prie meteorologijos stoties, šilkaveidė rado formulę, pagal kurią galėjo apskaičiuoti juntamą temperatūrą, nes vėjuotą dieną paprastai atrodo, kad yra daug vėsiau nei iš tikrųjų. Pagal šią formulę Molė nustatė tikrąją temperatūrą.

$$T_l = 30 + \sqrt{7 - 4\sqrt{3}} - \frac{(10,45 + 10\sqrt{v} - v)(33 - T)}{22}$$

Čia: T_l – Juntama oro temperatūra (C); v – vėjo greitis (m/s); T – tikroji oro temperatūra

Uždavinys Nr. 95

Po kelių minučių Vincas grįžo į automobilį su kavos puodeliu. Nieko nesakydamas, gurkšnojo gėrimą ir skvarbiu detektyvo žvilgsniu palydėdavo kiekvieną pralenkiamą automobilį. Kai iki numatytos vietos liko vos 40 kilometrų, vyriškis pasisuko į šilkaveidę ir tarė:

– Kaip tu supranti, kas yra meilė?

Molė akimirksniai pasisuko į Vincą ir, pagavusi jo žvilgsnį, vėl grįžo prie horizonto stebėjimo.

– Žmogus kartais klausosi žiogų koncerto žiemos viduryje, o kartais bėga nuo jį vejančio sniego senio liepos mėnesį. Būna atvejų, kai vienas žmogus užmerkia akis tūkstančiams, o milijonai klaupiasi vienam žmogui. Jūs tikite tuo, ko niekada nematėte, bet nepasitikite tuo, su kuriuo gyvenate. Susigalvojate vis naujų ligų pavadinimų siekdami paaiškinti elgesį, kiek nukrypusį nuo tų pačių pacientų sugalvotų normų, – akimirksniai Molė padarė pauzę, kad įžangą atskirtų nuo pagrindinės minties, ir tęsė toliau, – kas, mano manymu, yra meilė? Iš savanaudiškumo gimusi cunamio banga, kuri gali sunaikinti miestus, bet kartu ir laivą plukdyti lig tol buvusią sausumą. Tai natūraliai pasigaminantis narkotikas, kuriam išblėsus, būnate kūrybiški: labai išraiškingai parodote gyvybės laikinumą. Jam užsitęsęs, tampate akli, beteisiai cunamio vadeliotojai.

Vincas nusišypsojo. Gurkštelėjo kavos ir kartu su Mole žvelgė į horizontą.

– Pirmą kartą su Sofija susitikau kavinėje, vos už rajono nuo mano pirmosios darbovietės, – pasakė vyriškis, ir kiek patylėjęs tęsė, – ji netoli kavinės turėjo savo darbų galeriją. Turėdavome labai trumpas pertraukas. Abu teoriškai pietaudavome nuo 12 h iki 13 h. Tačiau realiai aš užbėgdavau į tą kavinę vos dešimčiai minučių, o Sofija – tik puodeliui kavos, t. y. penkioms minutėms.

Molė susidomėjusi suskaičiavo tikimybę, kad Vincas susitiktų kavinėje su Sofija tada, jei jis ten praleistų 10 minučių, o jo buvusi žmona – 5 minutes. Laikas, kada jie galėjo lankytis kavinėje, buvo viena valanda: nuo 12 h iki 13 h.

Uždavinys Nr. 96

Sužinojusi atsakymą, paslapčia šyptelėjo.

Vincas tęsė:

– Paskiau nusprendėme, kad reikia pietauti ilgiau, kol galiausiai viskas peraugo į tai, kad pradėjau valgyti pomidorų salotas, kurių anksčiau nekenčiau. Greičiausiai apakinau savo psichologines ydas, – gurkštelėjęs paskutinį kartą kavos, jis nusijuokė su sarkazmu.

– Nenoriu nutraukti tavo atsiminimų, bet liko vos trys kilometrai ir mes būsimе vietoje, – įsiterpė Molė.

Vincas padėjo puodelį į laikiklį prie rankinio stabdžio ir susisiekė su specialiosiomis pajėgomis, kurios jau buvo užėmusios pozicijas. Detektyvai pagal turėtas koordinates privažiavo krematoriumą. Abu išlipo iš automobilio ir pagal pareigūnų nurodymus patraukė link tikslios vietos. Vincas žvelgė į besikeičiančius vaizdus su mirusiais žmonėmis, kurių atvaizdai buvo rodomi ekranėliuose prie kiekvienos urnos laikymo vietos. Atrodė, kad visas gyvenimas buvo sudėtas į trumpus kelių minučių video siužetus.

Pareigūnai atvedė Molę su Vincu prie tos vietos, kurią šilkaveidė buvo apskaičiavusi. Visa zona buvo aptverta, artimuosius lankę žmonės buvo paprašyti išeiti iš teritorijos. Lyg knygos lentynose sustatytos ertmės su urnomis skyrėsi nuo tų, kurias priėjo detektyvai. Tai buvo speciali zona, kurioje buvo palaidoti „Silconium“ darbuotojai ir jų artimieji. Kubo formos dėžutės iš stiklo slėpė ant žemės sustatytas urnas. Prie vienos jų buvo pritaisytas iš apskritimų sudarytas įrenginys, primenantis saulės laikrodį. Virš ekrano ir vardo bei pavardės buvo, regis, visai nesenai išraižytas žodis: „HAMLETAS“. Vincas pažvelgė į urnos aprašymą ir ekranėlyje pamatė gal septyniolikos metų vaikina. Prieš 24-erius metus miręs vaikas pagal pavardę buvo vyriškio su skrybėle sūnus, kurio jis taip ir neišgelbėjo.

Vincas uždėjo ranką ant stiklinio kubo viršaus pritaisytų apskritimų ir šie, tarsi atpažinę vyriškio pirštų antspaudus, sujudėjo. Kubo viduje tarsi gėlė prasiskleidė trumpo nuotolio raketos kontūrai, o iš viršaus pradėjo judėti į skirtingas puses besisukantys apskritimai su grioveliais.

– Tai Uner Tan virusas, sumaišytas su jaunuolio pelenais, – šūktelėjo Molė.

Vincas pakraipė galvą ir pažvelgė į Molę.

– Vyriškio su skrybėle šilkaveidis sukūrė virusą, kuris sukelia Uner Tan sindromą, ir įdėjo jį į trumpo nuotolio raketą, kuriai iššovus ir pataikius į taikinį, oro lašeliniu būdu pasklis virusas, – pasakė šilkaveidė ir rentgeno spinduliais peršvietusi kubą, pradėjo nagrinėti sistemą.

Vincas pirštais jautė iš lėto besisukančius apskritimus ir tarsi užhipnotizuotas įsivaizdavo žalą žmonijai, kurią galėtų padaryti ši raketa.

– Nustačiau, kad raketa užprogramuota kilti aukštyn ir trenktis į žemę vos už kelių šimtų metrų nuo šios vietos. Jos pakilimo aukštis metrais nusakytas lygtimis:

$$s = -t^3 + 3600t$$

Čia: t – laikas sekundėmis

Molė nustatė, po kiek laiko raketa trenksis į žemę.

Uždavinys Nr. 97

Išgirdęs atsakymą, Vincas pasiuntė pareigūnus ištirti vietovės, esančios už 400 metrų, kur neva turinti nukristi raketa, o pats bandė išsiaiškinti judančių apskritimų prasmę ir ieškojo sprendimo, kaip sustabdyti masinę katastrofą.

– Kokia žala gali būti padaryta žmonėms? – pasiteiravo Molės.

Šilkaveidė, tyrinédama raketos viduje įmontuotą skystį, pastebėjo, kad užkrečiamų žmonių skaičius gali būti apskaičiuojamas pagal formulę:

$$N(t) = \left(\frac{55}{54}\right)^{\sqrt{t+1}}$$

Čia: t – laikas praėjęs nuo raketos atsitrenkimo į žemę

$N(t)$ – Susirgusių žmonių skaičius.

Prisijungusi prie dabartinės gyventojų statistikos, rado informaciją, kad šiuo metu Žemėje gyvena 9 778 345 534 žmonės. Tada ji apskaičiavo laiką, kada visi gyventojai bus paveikti atgalinės revoliucijos viruso.

Uždavinys Nr. 98

Vincui pradėjo drebėti rankos, išgirdus skaičius. Stovėti šalia įrenginio, žmonijos evoliuciją gražinančio prie pradinio taško, darėsi neapsakomai baugu.

– Turime kažkaip sustabdyti tuos besisukančius apskritimus, – šūktelėjo Vincas. Jis apžiūrėjo visą kubą, bet jame nebuvo jokių laidų ar valdymo skydelio, – gal daužiam stiklą ir tegul demontuoja raketą specialistai?

– Ne, jei pažeisime kubą, raketa išsaus anksčiau laiko.

– O kiek laiko mums liko?

Molė žvelgė į besisukančius apskritimus ir prisiminė, jog iki konstrukcijos palietimo trijų apskritimų tarpeliai buvo nukreipti į šiaurę. Vos palietus kubą, mažesnysis pradėjo sukis į kairę 3 laipsnių per sekundę greičiu, vidurinysis – į dešinę 6 laipsnių per sekundę greičiu, o didžiausias apskritimas sukosi taip pat į kairę, tik 9 laipsnių per sekundę greičiu. Šilkaveidė padarė prielaidą, kad raketa bus aktyvuota tada, kai visi apskritimai sudarys bent mažytį tarpelį. Po kelių akimirkų ji apskaičiavo, kiek laiko dar turi detektyvai iki raketos aktyvavimosi.

Uždavinys Nr. 99

Kiekviena praėjusi sekundė vis spartino Vinco širdies plakimą.

– Hamletas, – garsiai pasakė detektyvas, bandydamas įminti mįslę, kurios gal net nebuvo.

– Viljamo Šekspyro kūrinys, kuriame keliami egzistenciniai klausimai, – garsiai mąstė Molė.

– Du kraštutiniai: būti ar nebūti.

Abu detektyvai žvelgė į besisukančius apskritimus, į užrašą „Hamletas“, į ekranėlyje rodomas žmogaus su skrybėle sūnaus gyvenimo akimirkas.

– Tu palietei kubą ir jis įsijungė, – kiek pakiliu tonu pasakė Molė.

– Taip, ir... – bandė pagauti šilkaveidės mintį Vincas.

– Tu buvai ir įjungei sistemą, o nebūdamas ją išjungsi, – šūktelėjo Molė.

– Nesupratau.

– Kubo detektorius reaguoja ne tik į piršto antspaudus, bet ir į kūno temperatūrą. Tau reikia dar kartą priliesti kubą, kai kūno temperatūra bus stipriai sumažėjusi...

– Kai būsiu miręs? – kone šoko ištiktas Vincas išskiemenavo.

– Nebūtinai. Savo dešinės rankos smiliumi paliesk manąjį, – paliepė Molė, – C klasės šilkaveidžiai gali įgyti bet kurio žmogaus pirštų antspaudus, – ištarė.

Po kelių sekundžių sąlyčio Molės pirštai, kurie iš išorės buvo aptraukti odą imituojančiu elastanu, greitai įsisavino Vinco antspaudus, ir ji prilietė kubą. Besisukantys apskritimai sustojo ir detektyvai giliai įkvėpė. Aplink buvę specialiųjų tarnybų darbuotojai džiugiai sureagavo, bet tuojau pat policijos darbuotojas paragino detektyvus ateiti į numatytą trumpo nuotolio raketos nukritimo vietą.

– Kas ten yra? – pasiteiravo Vincas.

– Jums reikia patiems tai pamatyti, – pasakė darbuotojas ir pažvelgė į Molę.

Ji policijos darbuotojo veide įžvelgė neviltį. Paskutinę, dar kiek gyvavusią vilties kibirkštėlę, užpūtė, atrodo, paprasti ir niekuo neišsiskiriantys policininko žodžiai. Detektyvai patraukė per šalia krematoriumo esantį usnių lauką ir, likus vos šimtui metrų iki vietos, Vincas pamatė apskritimais išdėliotus kažkokius kaulus, o jų centre gulintį moters kūną. Abiem rankomis susiėmęs už veido, vyriškis paspartino žingsnį ir kelis kartus šūktelėjo buvusios žmonos vardą. Sofija gulėjo negyva apskritimų centre, aprengta šiek kiek įplėšta suknele su aguonomis usnių pilname lauke. Vincas pripuolė prie kūno ir, nepaisydamas kriminologų etiketo, apkabino Sofiją. Šalimais stovintys pareigūnai nuleido kiek susigraudinusias akis.

Molė su Sofijos netektimi jau buvo susitaikiusi anksčiau nei jie rado kūną, todėl dėmesį sutelkė į kaulus, išdėliotus koncentrinį apskritimų kontūrais. Šilkaveidė nustatė, kad rastuose kauluose radioaktyvaus anglies izotopo atomų grame kiekis yra $3.1 \cdot 10^{10}$. O šių dienų išgauta anglis

turi $5 \cdot 10^{10}$ atomų grame. Radioaktyvaus anglies izotopo ^{14}C skilimo pusamžis yra 5730 metų. Remdamasi šiais faktais ir dviem formulėmis, Molė išsiaiškino kaulų amžių.

$$m(t) = m_0 \cdot e^{kt} \quad \text{bei} \quad k = \frac{\ln 2}{T}$$

Čia: $m(t)$ – rastos medžiagos masė; m_0 – šių dienų išgautos medžiagos masė; k – proporcingumo koeficientas
 T – skilimo pusamžis

Uždavinys Nr. 100

Gautas atsakymas šokiravo, nes tokio amžiaus kaulų žemėje dar niekada nebuvo aptikta. Tai buvo neįkainojamas tyrimo objektas. Tačiau Molei nedavė ramybės tai, kaip, ir, tiksliau, iš kur žmogaus su skrybėle sukurtas šilkaveidis juos gavo. Po kelių svarstymo akimirkų ji priėjo prie Vinco, kuris, įsikniaubęs į Sofijos kūną, kūkčiodamas nereagavo į aplinką. Žvelgdama į vyriškį, Molė galvojo apie žmogaus su skrybėle planą. Jis vis palikdavo galimybę vilties, kad istorija pasibaigs laimingai, o galbūt tik dar labiau dramatizavo situaciją ir sustiprindavo efektą. Gal tokiu elgesiu norėjo parodyti žmogaus evoliucijos beprasmiškumą?

– Vinciai, kelkis.

Detektyvas atsitraukė nuo moters kūno, bet netrukus pajuto skausmą galvoje, akyse aptemo.

– Vinciai, kelkis.

Molės balsas kaip aidas skambėjo jo galvoje, daužėsi vis sukeldamas dar didesnę skausmą, kol galiausiai kiek aprimo. Niekaip negalintį atsimerkti vyriškį suėmė miegas, bet prieš užmigdamas jis girdėjo šalia stovinčią šilkaveidę ir kažkokios moters žodžius.

– Pagaliau prikėlėme jį iš komos, tačiau jam nuodai padarė negrįžtamą sveikatos sutrikimą...